

DACE PASTARE,

LPKS *Māršava* direktore:

– Precizēšu – vienota Latvijas, Igaunijas un Lietuvas pienu ražotāju kooperatīva izveide bija mana, nevis kāda cita iecere. To paudu jau pirms vairākiem gadiem. Formālais iemesls, kāpēc *Māršava* nevarēja piedalīties apvienošanās sarunās, bija neveikts starptautiskās auditorfirmas audits, kas maksā 33 000–34 000 eiro, kā arī *Baltic Dairy Board* mums nesamaksātā nauda par pienu, kas uzrādās kooperatīva bilanci. Igaunju kolēģi apgalvo, ka otrajā apvienošanās kārtā mums *E-Piim* kooperatīvam pievienoties būšot vieglāk nekā pirmajā kārtā. Vēlu izdošanas izveidotajam Igaunijas–Latvijas pienu ražotāju kooperatīvam!

MĀRIS BOŠS,

Naukšēnu pagasta ZS *Tiltgaļi* saimnieks:

– Man pašam ir vairākus gadus ilga sadarbības pieredze ar *E-Piim*. Ar sadarbību esmu apmierināts. Pienu iepirkuma cena Igaunijā arī ir augstāka nekā Latvijā. Pienu Igaunijas kooperatīva pārstrādes rūpnīcai pārdodu tieši, bez starpniekiem. Man abu kooperatīvu apvienošanās nav pārsteigums. Apsveicami, ka pienu pārstrādes uzņēmums piederēs zemnieku kooperatīvu grupai. Visticamāk, ir ņemts vērā, ka pēc apvienošanās kāps transporta izdevumi.

Ir redzams, ka latviešu kooperatīvi paši kopsaucēju atrast nevar. Pienu ražotāju kopīgā interese ir saņemt iespējami lielāku maksu par pienu un pienu ekonomiski pārstrādāt.

Arī mūsu saimniecība ir uzrunāta iestāties *E-Piim* kooperatīvā. Esam ieņēmuši nogaidošu nostāju valodas barjeras dēļ. Esmu pārliecināts – nākotnē aizvien vairāk Latvijas lauksaimnieku kļūs par Igaunijas pienu pārstrādes rūpnīcu piegādātājiem. Mēs gribam iestāties *E-Piim* kā kāda Latvijas kooperatīva biedri. Ja kaut kur iestājami, tad vēlamies, lai tas būtu stabili un uz ilgu laiku. Mūsu agrākā sadarbība ar KS *Trikāta* KS un *Valmieras pienu* tāda nebija.

EDGARS SILAKALNS,

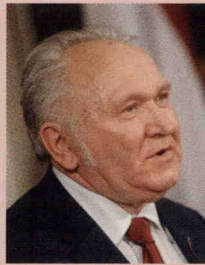
Bērzes pagasta SIA *Agrofirma Zelta Druva* valdes loceklis:

– Mēs ļoti piesardzīgi izturamies pret kooperatīvu apvienošanu. Latvijā agrāk ir bijuši vairāki pamācoši piemēri, kad no kooperatīvu apvienošanās vai moderna uzņēmuma uzbūvēšanas labuma pienu ražotājiem nebija. Dzīve rādīs, kā notiks šajā reizē.

IMANTS BALODIS,

LPKS *Straupe* valdes priekšsēdētājs:

– Mēs par šo apvienošanu zinām tik daudz, cik stāstīts plašsaziņas līdzekļos. Apvienotā kooperatīva mērķis ir maksāt pienu ražotājiem par pienu ES vidējai pienu cenai iespējami tuvāku cenu. Nebūs viegli šo mērķi sasniegt. Mēs saviem biedriem jau patlaban maksājam gandrīz šādu cenu, tāpēc neredzam iemeslus iesaistīties apvieno-

šanās procesā. Neesam līdzvērtīgi partneri, esam kā baltie zvirbuļi. Nav normāli, ka Baltijas valstīs par pienu maksā viszemāko iepirkuma cenu ES. Ja *E-Piim* kooperatīvam izdodas nodrošināt cenas kāpumu, apvienošanās ir vērtējama atzinīgi. Ceru, ka veiktie aprēķini par pienu pārstrādes rūpnīcas *Paidē* būvniecības izdevīgumu ir pamatoti. Vissvarīgāk – lai ieguvēji no kooperatīvu apvienošanās un rūpnīcas būvniecības būtu pienu ražotāji.

DZINTARS BIZIKS,

Beļavas pagasta ZS *Laimiņi* saimnieks:

– Vissvarīgākais pienu ražotājam ir stabilitāte. Šis ir nopietns projekts. Ja tas aiziet pa pieskari, tad nezinu, kam šajā pasaulē var ticēt. Kooperatīvā viss ir atkarīgs no valdes darbošanās. Ja tā darbojas visu kooperatīva biedru interesēs, nevis velk deķīti uz savu pusi, ir zinoša, uzklauša lauksaimnieku viedokli, var darboties veiksmīgi. Viens zem-

nieks atsevišķi ar vienu paju kooperatīva darbību ietekmēt var maz. Nav šaubu, ka jaunā rūpnīca lielu pienu daudzumu pirks no Latvijas. Tas varētu būt labs grūdiens mūsu pienu nozarei, jo cena varētu kļūt stabilāka un kāpt, turklāt to justu visi pienu piegādātāji. Cenas stabilitātes iemesls būs jaunās rūpnīcas ražoto produktu pārdošana globālajā tirgū. Ja vien šo produktu pārdošanu izdodas nodrošināt...

RAIMONDS VEINBERGS,

Krimuldas pagasta ZS *Silmalas* līdzīpašnieks:

– Igaunijas un Latvijas kooperatīvu apvienošanās ir atbalstāma. Ar nosacījumu, ka jaunā rūpnīca pienu pirks no Latvijas un pievienos tam vērtību. Svaigpienu kā izejvielu ir grūti eksportēt. Pienu krīžu laikā nav tā, ka pienu ir pārāk daudz, pārstrādes uzņēmumi tam mazina cenu.

Igaunijai ir labas iestrādes pienu produktu pārdošanā uz Skandināvijas valstīm. Ja mūsu pienu pirks un pievienos tam vērtību, vietējā tirgū kāps svaigpiena cena.

Nevaru izskaidrot, kāpēc latvieši nevēlas vai neprot savā valstī izveidot Eiropas līmeņa konkurētspējīgu pienu pārstrādes rūpnīcu. Bija neizdevies mēģinājums izveidot *Latvijas pienu*. Kad latvieši kaut ko izveido, viņi to pārdod.

JĀNIS BRANTEVICS,

Turlavas pagasta ZS *Kalna Mikas* saimnieks:

– Mūsu saimniecība nav saistīta ne ar vienu kooperatīvu. Jau 20 gadus sadarbojamies ar SIA *Elpa Kazdangā*. Esmu priecīgs, ka savulaik neļāvos vilinājumam un nesāku pienu piegādes *Baltic Dairy Board* Bauskā, kas patlaban pienu vairs nepēr.

Jebkura attīstība, apvienošanās notiek uz labu. Pēc tā, kas notika ar pienu pārstrādes uzņēmumiem Jelgavā un Bauskā, ticība jaunajam Latvijā ir mazinājusies. Ir tik daudz piekrāptu saimnieku, tāpēc viņus ir grūti iesaistīt kooperācijā un lielos kooperācijas projektos. Ja kooperatīvs ir liels, tam ir vieglāk darboties globālajā pasaules tirgū. Ja *Piena ceļam* ir laba sadarbība ar igauņiem, vissvarīgāk ir turpināt izaugsmi. Jaunā rūpnīca mazināšot pienu pārstrādes izmaksas par 3 centiem, rēķinot uz kilogramu. Nevajag gan uzreiz domāt, ka šī naudas summa nāks klāt pie pienu cenas. Ieguvums varētu būt tālākā nākotnē, nevis uzreiz. Jāmeklē ir arī jauni tirgi un jāveic citi naudas ieguldījumi.

INGARS RONIS,

Bikstu pagasta ZS *Kraujas* saimnieks:

– Mūsu saimniecība nav iestājusies nevienā kooperatīvā, pienu pārdodam AS *Tukuma piens*, kas arī it kā pieder igauņiem. Mūsu sadarbība ir ilga un pozitīvi vērtējama. Iespējams pienu iepirkuma cenas kāpums par 3 centiem par kg liktu padomāt par iesaistīšanos šajā projektā. Vissvarīgākais pienu ražotājam ir iepirkuma cena un tās stabilitāte. *Tukuma piens* tirgus svārstību laikā pienu iepirkuma cenu maina ļoti pakāpeniski, to uzskatām par priekšrocību. Vērosim, kas notiks ar *E-Piim* jaunās pienu pārstrādes rūpnīcas projektu. Secinājumu izdarīšanai jaunās rūpnīcas darbību noteikti vajadzēs vērtēt vairāku gadu garumā. **a**

Sagatavojis ULDIS GRAUDIŅŠ